Ай Би Ем България ЕООД
Консолидиран Годишен Доклад за Дейността
Консолидиран Годишен Финансов Отчет
Доклад на Независимия Одитор
31 декември 2018 г.

Доклад на независимия одитор

До едноличния собственик на „Ай Би Ем България" ЕООД

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансовия отчет на „Ай Би Ем България" ЕООД и неговото дъщерно дружество (наричани заедно „Групата"), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2018 г. и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет".

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

Други въпроси

Ние сме издали нашия първоначален одиторски доклад на 26 юни 2019 г., който съдържа очевидна техническа грешка по отношение на годината на издаване на доклада. По тази причина издаваме този нов одиторски доклад върху консолидирания финансов отчет. Ние не сме извършили процедури за събития след датата на баланса след 26 юни 2019 г.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран годишен доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания годишен доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в консолидирания годишен доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, съответства на този консолидиран финансов отчет.

б) Консолидираният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидираните финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на дружествата или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Цветана Цанкова
Регистриран одитор

Боряна Димова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

28 ноември 2019 г.

София, България

Ръководството представя своя годишен доклад за дейността към 31 декември 2018 г., както и годишните финансови отчети, изготвени в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). Консолидираните финансови отчети на "Ай Би Ем България" ЕООД са одитирани от "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД.

Този годишен отчет за дейността отразява дейността през отчетния период на "Ай Би Ем България" ЕООД (компанията – майка) и "Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД („Ай Би Ем ГДС" или дъщерното дружество) в консолидиран вариант и е изготвен в съответствие с чл. 39 от Закона за счетоводството.

Статус

Едноличен собственик на „Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД е „Ай Би Ем България" ЕООД. "Ай Би Ем България" ЕООД е дружество с ограничена отговорност, изцяло притежавано от „Ай Би Ем Швейцария". Краен собственик е „Ай Би Ем Корпорейшън", базирана в САЩ.

"Ай Би Ем България" ЕООД е учредено през 1992 г. с ф.д. No 28237/1992 и е вписано в регистъра за чуждестранни филиали към СГС, том 206, партида 16191, стр. 52, съгласно българското търговско законодателство.

"Ай Би Ем България" ЕООД е учредило и притежава 100% от капитала на дъщерното дружество "Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД. Последното е регистрирано с решение No 1 от 06.07.2007 г. на Софийски градски съд и е вписано в Регистъра на търговските дружества под No 121542, том 1673, стр.107 по ф.д. No 10664/2007 г.

„Ай Би Ем България ЕООД" и „Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД са наричани по-долу „Групата".

Седалище и адрес на управление

Адресът на управление на "Ай Би Ем България" ЕООД е гр. София 1057, бул. „Др. Цанков" 36.

Предмет на дейност

„Ай Би Ем България" ЕООД извършва дейност, директно или чрез посредници, в областта на информационните технологии чрез развитие, производство, внос и износ, маркетинг, ремонт и поддръжка, както и търговия с машини и системи за придобиване, предаване и обработка на информация, софтуер, машини и системи за обработка на данни, средства за архивиране на данни, доставки на резервни части и литература и осъществяване на дейност като търговски представител. Групата предоставя и услуги в сферата на финансовия анализ и контрол, консултантски и технически услуги на свързани лица от групата на Ай Би Ем.

Предмета на дейност на "Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД е извършване на услуги като център за обаждания и консултантски услуги в областта на информационните технологии, извършване на аутсорсинг услуги, управление на бизнес процеси за клиенти в областта на информационните технологии, обучение и други услуги, свързани с горните.

„Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД е регистрирано в България.

Компанията майка и дъщерното дружество нямат клонове.

Представителство, ключови ръководители и служители (продължение)

Няма участие на членове на Управителния съвет в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на други дружества, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на Управителния съвет.

Членовете на управителния съвет нямат право да придобиват акции и облигации на Групата.

Членовете на управителния съвет не са извършвали дейности, нарушаващи клаузи за неконкуриране.

Брой служители на Групата:

Броят на служителите към 31 Декември 2018 г. е 1,951.

Средносписъчният брой на служителите през 2018 г. е 1,823.

Възнаграждение на управителите

Обща сума на заплати, бонуси и дивиденти:

хил. лв.	**2018 г.**	**2017 г.**
Възнаграждение	2,085	2,508

План за развитие

Групата е имплементирала глобални програми на Ай Би Ем за идентифициране и промотиране на своите най-големи таланти и лидери.

Резултати от дейността на Групата през годината

Някои от числата, представени в този документ, включително, но не и единствено финансовата информация, представена в хиляди лева, е обект на закръгляване и като резултат тоталите на данните може да се отличават леко от истинските аритметични сборове. Процентите и сумите, отразяващи изменения през периода, са калкулирани чрез числови данни от консолидираните финансови отчети или други данни в табличен вид (също обект на закръгляване).

Резултати от дейността на Групата през годината (продължение)

Резултатът от дейността на Групата за 2018 г. е положителен. През 2018 г. постиженията от предходни години по отношение на създаването на ефективна структура, в съответствие с изискванията и нуждите на клиентите, бяха затвърдени. Групата показа адаптивност и способност да преодолява препятствия, благодарение на последователна политика за удовлетворение на клиентите и посрещане на техните нужди чрез прилагането на ценностите на Ай Би Ем.

Печалбата преди данъци за 2018 г. е 10,115 хил. лв., което е увеличение с 1%, сравнено с 2017 г.

Финансовия резултат след данъци се увеличи в сравнение с миналата година с 1% от 8,977 хил. лв. до 9,104 хил. лв за 2018 г.

През разглеждания период приходите от продажби са намалели незначително в сравнение с предходния период (от 133,974 хил. лв. за 2017 г. до 133,590 хил. лв. за 2018 г.).

Приходите от продажби към Групата представляват 86% от общите приходи през 2018 г.

Приблизително 76% от приходите от продажби на Групата към външни клиенти за 2018 г. се състоят от приходи от продажби от десетте най-големи клиента (2017 г: 77%).

Основните сектори на дейност на Групата през 2018 г. са както следва:

Банково дело	33%
Компютърни услуги	22%
Финансови пазари	10%
Търговия на едро и услуги	9%
Науки за живота	7%
Потребителски продукти	4%
Електроника	4%
Телекомуникация	3%
Правителство	3%
Други	5%

Нивото на собствения капитал се е понижило с 33% в сравнение с 2017 г. в резултат на разпределен дивидент на „Ай Би Ем Швейцария".

Общите активи на Групата бележат спад от 16%, основно заради намаление на текущите търговски и други вземания и на дълготрайните материални активи.

Дейности и операции за финансовата година

Политиката за управление на Групата е да се подържа силна капиталова база, за да се запази доверието на собствениците и на пазара и за да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Научноизследователски и развойни дейности се извършват от „Ай Би Ем Уърлд Трейд Корпорейшън". „Ай Би Ем България ЕООД" и „Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър България" ЕООД не извършват научноизследователска и развойна дейност и не притежава собствени проекти през 2018 г.

Групата не е предмет на специфични капиталови изисквания, наложени по договор или от регулативна рамка. Няма административни или съдебни санкции заведени срещу Групата и членовете на Управителния съвет, поради практики, несъответстващи на разпоредбите на законодателството през 2018 г.

Управление на финансовия риск (продължение)

Ръководството носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква Групата. Тази политика установява лимити за поемане на рискове по отделни видове, дефинира правила за контрол върху рисковете в съответствие с установените лимити.

Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата.

Кредитен риск

Кредитният риск за Групата се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти и инвестиции във финансови инструменти.

Вземания от клиенти

Групата смята, че не е изложено на кредитен риск от клиенти в групата, поради спецификата на систематичните вътрешногрупови разплащания. Поради това следващите изчисления се отнасят само за клиенти извън групата.

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане, присъщ за индустрията или за вътрешния пазар, на който Групата оперира. Приблизително 76% от приходите на Групата генерирани от несвързани лица за 2018 г. са резултат от продажби към десетте най-големи клиента (2017 г.: 77%).

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност, преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащания. В допълнение, в края на всеки месец се прави преглед на всички неплатени клиентски фактури с цел да се намали кредитния риск.

Инвестиции

Групата ограничава експозицията си на кредитен риск като инвестира свободните парични ресурси само в банкови депозити с матуритет до три месеца и в компании от групата под общ контрол.

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата ще срещне трудности в изпълнението на задължения, свързани с финансови пасиви, които се уреждат с парични средства или други финансови активи. Групата прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на Групата.

Групата прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период до 90 дни, включително обслужването на финансовите задължения. Това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, вследствие на който доходът на Групата или стойността на нейните инвестиции да бъдат засегнати вследствие на промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти. Целта на управлението на пазарния риск е да управлява и контролира експозицията на пазарен риск в приемливи граници, като същевременно се оптимизира възвръщаемостта.

Планове за развитие на Групата през следващите години (продължение)

През 2019 г. Ай Би Ем Глоубъл Деливъри Сентър ще работи за разширение на клиентската си база и за предоставянето на аутсорсинг услуги по финансови процеси. Дъщерното дружество също ще увеличи обхвата на дейността си така че да покрива допълнителни управленски услуги в сферата на човешките ресурси и ще увеличи предлаганите услуги, като се включат и услуги по оптимизация на бизнес процеси и услуги по автоматизация.

Предвид съществуващата специализация, опит, придобити ноу-хау и отчитане на различни глобални, икономически (екологични) фактори, Групата е идентифицирана като потенциален доставчик на услуги на съществуващи клиенти. Ай Би Ем цели разширяване на дейността и покриване на нови пазари през 2019 г. Финализирането на решенията за отделните клиенти ще доведе до увеличаване на текущите операции, броя на служителите и общата инвестиция в бизнеса.

Друга цел на групата е да осигури здравословна и стабилна работна среда и възможност за краткосрочно и дългосрочно развитие на своите служители. Групата поема разходите в редица образователни и обучителни програми за служителите.

Ръководството гледа оптимистично на развитието на бизнеса като счита, че упражняването на адекватен контрол от негова страна ще осигури подобряване на качеството на услугите и стабилност на дейността на Групата в дългосрочен план.

Важни събития, настъпили след датата на съставяне на годишния финансов отчет

След датата на съставяне на финансовия отчет не са настъпили важни събития, подлежащи на оповестяване.

Отговорности на ръководството

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към края на годината, за неговите финансови резултати от дейността и за паричните потоци в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Групата прилага за целите на отчитане по Българското счетоводно законодателство Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз.

Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама, или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които са разумни при конкретните обстоятелства.

Ръководството също потвърждава, че е действало съобразно своите отговорности и че финансовите отчети са изготвени в пълно съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз. Ръководството също така потвърждава че този доклад представя вярна и честна представа за развитието и резултата на Групата за отчетния период и рисковете, пред които е изправена.

В хиляди лева	Прил.	2018 г.	2017 г. След рекласификация
Приходи	3	133,590	133,974
Себестойност на продажбите	4	(120,355)	(121,700)
Брутна печалба		**13,235**	**12,274**
Разходи за продажби, общи и административни разходи	4	(3,432)	(1,071)
Нетни печалби / (загуби) от промяна във валутните курсове	4	457	(1,557)
Нетни печалби / (загуби) от обезценка на финансови активи	4	(320)	258
Финансови приходи	5	189	83
Финансови разходи	5	(14)	-
Печалба преди данъци		**10,115**	**9,987**
Разходи за данъци	6	(1,011)	(1,010)
Печалба за периода		**9,104**	**8,977**
Общо всеобхватен доход за годината		**9,104**	**8,977**

Този отчет е одобрен на 26 юни 2019 г. и подписан както следва:

Николай Ангелов
Управител

Илияна Танчева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор

26 -06- 2019

Боряна Димова
"ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 085 ПРАЙСУОТЪРХАУСКУПЪРС ОДИТ ООД

26 -06- 2019

Приложенията на страници от 16 до 68 представляват неразделна част от финансовия отчет.

В хиляди лева	Прил.	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
Нетекущи пасиви			
Провизии	18	214	-
Други задължения		619	-
Дългосрочни задължения за пенсиониране	15	304	346
Приходи за бъдещи периоди	19	317	374
Общо нетекущи пасиви		**1,454**	**720**
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	16	8,879	8,502
Провизии	18	401	-
Приходи за бъдещи периоди	19	1,035	901
Задължения за данък върху дохода		148	20
Общо текущи пасиви		**10,463**	**9,423**
Общо пасиви		**11,917**	**10,143**
Собствен капитал			
Регистриран капитал	20	175	175
Резерв за възнаграждения на база акции		3	3
Неразпределена печалба		13,839	20,735
Общо собствен капитал		**14,017**	**20,913**
Общо пасиви и собствен капитал		**25,934**	**31,056**

Този отчет е одобрен на 26 юни 2019 г. и подписан както следва:

Николай Ангелов
Управител

Илияна Танчева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор

26 -06- 2019

Боряна Димова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

26 -06- 2019

Приложенията на страници от 16 до 68 представляват неразделна част от финансовия отчет.

	Прил.	2018 г.	2017 г. След рекласификация
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъчно облагане		10,115	9,987
Корекции за:			
Разходи за амортизация	4.2	3,558	3,660
Разходи за провизии	15, 18	552	78
Загуба от отписани дълготрайни активи		4	17
Финансови приходи	5	(175)	(83)
Изменение на провизии за задължения по плащания на база акции		-	(1)
		14,054	13,658
Промени в оборотния капитал:			
Изменение на материалните запаси	9	(7)	1
Изменение на търговски и други вземания	11	(511)	3,953
Изменение на предплащания	12	974	787
Изменение на приходи за бъдещи периоди	19	77	473
Изменение на търговски и други задължения	16	996	(3,620)
Възстановен/(платен) разход за данък печалба		21	40
Паричен поток от оперативна дейност		15,604	15,292
Платен данък печалба		(1,026)	(949)
Платени лихви и банкови такси	5	(14)	-
Нетен паричен поток от оперативна дейност		14,564	14,343
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Получени лихви	5	189	83
Закупуване на дълготрайни активи	8	(1,114)	(1,708)
Предоставени депозити (на нетна база)	13	1,526	3,252
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		601	1,627
Парични потоци от финансова дейност			
Платени дивиденти	20	(16,000)	(11,000)
Получени/изплатени заеми от/към свързани лица		-	(4,824)
Нетен паричен поток за финансова дейност		(16,000)	(15,824)
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти		(835)	146
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	14, 21	2,299	2,153
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода		1,464	2,299

Този отчет е одобрен на 26 юни 2019 г. и подписан както следва:

Николай Ангелов
Управител

Илияна Танчева
Главен счетоводител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Цветана Цанкова
Регистриран одитор

26 -06- 2019

Боряна Димова
"ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

26 -06- 2019

Приложенията на страници от 16 до 68 представляват неразделна част от финансовия отчет.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.2 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

д) Нови и изменени стандарти и интерпретации

Групата е приложила следните стандарти и изменения за първи път за своя годишен отчетен период, започващ на 1 януари 2018 г.

Новоприетите или изменени стандарти не оказаха значително влияние върху Групата.

МСФО 9 Финансови инструменти (1 януари 2018 г.);

На 1 януари 2018 г. Групата прие МСФО 9 „Финансови инструменти“, който заменя МСС 39 „Финансови Инструменти: „Признаване и Оценяване” и съдържа изисквания за класификация и оценка на финансови активи и пасиви, обезценка на финансови активи и отчитане на хеджиращи инструменти. Групата прие също изменението на МСФО 9 „Опция за предплащане с отрицателно възнаграждение“. Приемането на това изменение не оказа ефект върху преминаването към МСФО 9.

Класификация и Оценяване

Класификацията и оценяването на финансовите активи зависи от бизнес модела на Групата за управление на активите и характеристиките на паричните потоци, свързани с тях. Използват се три класификации: амортизирна стойност, справедлива стойност в друг всеобхватен доход и справедлива стойност в печалба и загуба. Тези класификации са съобразени с възможните бизне с модели според МСФО 9.

- Държани за събиране – финансови активи, които се държат за събиране на договорните парични потоци;

- Държани за събиране и продажба – финансови активи, които се държат за събиране на договорните парични потоци или продажба;

- Други – Финансови активи, държани за търгуване или такива, които не отговорят на критериите държани за събиране или държани за събиране или продажба. Такива активи се държат с цел продажба в краткосрочен аспект.

За целите на класификацията, финансови активи, държани за събиране и финансови активи, държани за събиране и продажба, изискват да се определи дали паричните потоци, свързани с тях представляват единствено плащания на главницата и лихви (ЕПЛГ). Обикновено, договорите за кредитиране с ограничена изменчивост на паричните потоци имат парични потоци, които са ЕПЛГ, но други фактори също се вземат предвид, като например дали плащанята на лихва са свързани единствено с времевата стойност на парите.

Финансови активи с модел на управление държани са събиране, с договорни парични потоци, които са ЕПЛГ, се класифицират и оценяват по амортизирана стойност. Финансови активи с модел на управление държани са събиране и продажба, с договорни парични потоци, които са ЕПЛГ, се класифицират и оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Финансови активи, парични потоци, на които не са ЕПЛГ или са с бизнес модел, различен от държани за събиране или държани са събиране и продажба, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалба и загуба.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.2 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)
д) Нови и изменени стандарти и интерпретации (продължение)

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (1 януари 2018 г.);

Групата прилага МСФО 15 за първи път във финансовия отчет за 2018 г., с дата на първоначално прилагане 1 януари 2018 г., като се използва модифициран ретроспективен метод на преминаване.

Според модифицирания ретроспективен метод за преминаване, Групата прилага новата политика ретроспективно само за договори, които не са приключени към датата на първоначално прилагане. Съответно, сравнителните данни за 2017 г. не са преизчислени и кумулативният ефект от първоначалното прилагане на МСФО 15 е признат като корекция на началното салдо на неразпределената печалба.

Сравнителните данни продължават да се отчитат по предишните счетоводни политики, според МСС 18. В допълнение, Групата е избрала да приложи практически целесъобразна мярка да не преизчислява ретроспективно договори, които са модифицирани преди датата на първоначално прилагане.

Класификация и измерване на транзакциите по плащане на базата на акции - Изменения към МСФО 2;

Годишни подобрения на МСФО - Цикъл 2014 г. -2016 г.;

КРМСФО Интерпретация 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания

е) Нови стандарти, промени на стандарти и разяснения, които все още не са приети от Групата

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за отчетния период към 31 декември 2018 г., и които не бяха приети предварително от Групата.

МСФО 16 Лизинг

През януари 2016, МССС издаде насоки, които променят отчитането на договорите за лизинг. Насоките изискват от лизингополучателите да признаят право на ползване и задължения по лизингови договори за повечето лизингови договори в индивидуалния и консолидиран отчет за финансовото състояние. Новият стандарт използва единен модел за отчитане на договори за лизинг от лизингополучатели, като се премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг. Насоките също правят някои промени по отчитането от лизингодатели с цел уеднаквяване с новите насоки за отчитането на приходи. Насоките също изискват количествени и качествени оповестявания, които да позволят на ползвателите на финансовите отчети да оценят влиянието на лизинговите договори върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци на Групата. Насоките влизат в сила от 1 януари 2019, като ранното приемане е позволено. Групата прие насоките на датата на приемане, като използва възможността сравнителните периоди да не се представят ретроспективно.

Групата избра да приложи практически съобразни мерки и да не прави повторна оценка на заключения за лизингови договори и да ползва единен дисконтов фактор за портфолио от лизингови договори със сходни характеристики. Групата избра политика да не признава право на ползване и задължения по лизингови договори за договори с кратки срокове или активи с ниска стойност.

Сборен екип от различни отдели на Групата прегледа портфолиото от лизингови договори и направи промени в системите, процесите и политиките. Също така, Групата събра данни за лизинговите договори с цел да се спазят изискванията на стандарта.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
а) Признаване на приходи (продължение)
(i) Признаване на приходи след въвеждането на МСФО 15, в сила от 1 януари 2018 г. (продължение)
Приходи от договори с клиенти (продължение)

Когато възнаграждението по договора включва променливи стойности, Групата прави приблизителна оценка на сумата, която очаква да получи, използвайки метода на очакваната стойност или метода на най-вероятната сума. Договорите на Групата могат да съдържат клаузи, които да бъдат причина за променлива цена, като например рабати, отстъпки за обем, неустойки, бонуси за изпълнение или други условни форми на възнаграждение.

Групата включва само прогнозни суми в цената по договора до степента, до която е вероятно, че няма да е необходимо съществено кумулативно обръщане на признатите приходи, когато несигурностите относно променливото възнаграждение отпаднат. Групата може и да не е в състояние надеждно да оцени променливото възнаграждение по дългосрочни договори, поради това че, определени несигурности не се очаква да бъдат разрешени за дълъг период от време, или когато Групата няма опит в сходни договори. Договорите, по които Групата е страна, понякога включват условни приходи.

Стандартните условия на фактуриране на Групата са плащане при получаване на фактурата или в срок от 30 дни. Фактурите се издават при прехвърляне на контрола и/или с извършването на услугите. В допълнение, при определянето на цената по сделката, Групата коригира очакваната сума на възнаграждението с ефекта от времевата стойност на парите, ако условията за фактуриране не са стандартни и времето за плащане, договорено между страните, предоставя на клиента на Групата значителни ползи от финансиране, при който случай договора съдържа съществен финансов компонент.

Като практическа целесъобразна мярка, Групата не отчита съществен финансов компонент, ако периода между прехвърлянето на обещания продукт или услуга на клиента и плащането за този продукт/услуга е по-малко от една година. Повечето договори, които съдържат финансов компонент, се финансират чрез звеното за глобално финансиране на Групата и включват изрични условия за финансиране. Приходите от такива сделки за финансиране са извън обхвата на МСФО 15.

Групата може да ползва услугите на подизпълнител или оборудване, или софтуер от трети лица, при изпълнението на определени договори за интегрирани услуги. В тези случаи, приходи от продажби се признават нетно от разходите, когато Групата действа като агент между клиента и продавача, и бруто, когато Групата е принципал по сделката. Групата преценява дали е агент или принципал по определена сделка, като взема предвид дали се придобива контрол върху стоките и услугите преди те да се предадат на клиента. При тази оценка се вземат предвид няколко фактора, като най-важните от тях са дали Групата носи отговорност за изпълнение към клиента, дали носи риск за материалните ценности и дали има възможност да определя цената.

Групата признава приходи от продажби на доставчици, препродавачи и дистрибутори (наричани „препродавачи“) при прехвърлянето на контрола върху стоките или услугите към препродавача, когато препродавачът е отделна страна от Групата и се счита за принципал по сделката с крайния клиент.

Групата оценява събираемостта в началото на договора. Ако един договор съответства на критериите за събираемост при началото, то той не се оценява отново освен, ако няма индикация за значителна промяна на фактите и обстоятелствата.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
а) Признаване на приходи (продължение)
(i) Признаване на приходи след въвеждането на МСФО 15, в сила от 1 януари 2018 г. (продължение)

Услуги

Основните услуги, предлагани от Групата, включват инфраструктурни услуги, в това число аутсорсинг, и други управлявани услуги, услуги по управление на приложения, услуги по глобални процеси, поддръжка и сънорт, консултиране, включително дизайн и разработка на комплекси ИТ системи по клиентски спецификации (например, дизайн и изработка). Услугите на Групата се предоставят на база време и материали, като договори с фиксирана цена, или договори с фиксирана цена за единица продукт, като сроковете на договорите варират от по-малко от една година до повече от 10 години.

При договори за услуги, Групата най-често изпълнява своите задължения за изпълнение и признава приходи с течение на времето. При договори за дизайн и изработка, задължението за изпълнение се удовлетворява с течение на времето или поради това, че клиентът има контрол върху актива по време на създаването му, или защото изпълнението на Групата не създава актив с алтернативна употреба и Групата има законно право на заплащане, плюс разумна печалба за изпълнението до момента. При повечето договори за услуги, задължението за изпълнение се удовлетворява с течение на времето, поради това, че клиентът едновременно получава и консумира ползите от изпълнението на Групата.

При договорите за аутсорсинг, другите управлявани услуги, управлението на приложенията, услуги по глобални процеси, и други базирани на облак договори, Групата прави оценка, дали услугите, извършени в началните фази на споразумението, като например настройка, са отделни. В повечето случай, споразумението е единствено задължение за изпълнение, съставено от отделни услуги, които по същество са еднакви и имат еднакъв модел на прехвърляне. При споразумения с фиксирано възнаграждение, Групата прилага пропорционално признаване (обикновено на база време), а при променливо възнаграждение, то се отнася към отделни периоди на услугата на база потребление. В резултат, приходите се признават през периода на доставка на услугата на база потребление. Това води до признаване на приходи, което съответства с получаваните до момента ползи от клиента, като отношение към оставащите обещани услуги.

Приходи от договори тип „време и материали“ се признават на база продукция, с натрупване на часове труд и директни разходи. Приходи от договори тип „като-услуга“, като например „инфраструктура-като-услуга“, се признават или на линейна база, или на база потребление, в зависимост от условията на споразумението. Ако договори тип „като Услуга“ включват дейности по настройка, се преценява дали тези обещания в споразумението представляват отделни обещания.

Приходи, свързани с услуги по поддръжка и сънорт, и удължени гаранции се признават на линейна база през периода на договора, тъй като Групата поддържа готовност да предостави услугите по време на договорния период.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)

1.3 Значими счетоводни политики (продължение)

а) Признаване на приходи (продължение)

(i) Признаване на приходи след въвеждането на МСФО 15, в сила от 1 януари 2018 г. (продължение)

Хардуер (продължение)

Приходи от тези транзакции са извън обхвата на МСФО 15.

Приходи от споразумения по оферти „като-услуга" се признават или на линейна база, или на база потребление, както е описано в секция Услуги по-горе. Услуги по инсталиране се отчитат като отделни задължения за изпълнение, като приходите се признават, когато услугите се извършат. Разходи по стандартни гаранции се начисляват, когато съответния приход бъде признат. Дейности по транспортиране и съхранение на хардуер се отчитат като отделни задължения за изпълнени, като приходите се признават с прехвърлянето на контрола.

Софтуер

Софтуерните предложения на Групата обхващат софтуерни решения, включващи стратегическите области като анализ, данни, сигурност; софтуер за обработка на данни, който преди всичко управлява системи, критични за мисиите на клиентите; софтуер по интеграция, който помага на клиентите да създават, свързват и оптимизират данните за техните приложения и инфраструктура; софтуер за хардуерните системи IBM Z и Power System.

Приходи от безсрочни лицензи за софтуер (еднократни такси) се признават в даден определен момент във времето в началото на споразумението, когато контрола се прехвърли на клиента, ако лицензът за софтуера е отделен от последващия съпорт, предлаган от Групата. В редки случаи, когато софтуерът изисква регулярен ъпдейт, за да може да осигури предназначената си функционалност, софтуерът и след-договорният съпорт не се считат за отделни, и вместо това се признават приходи като за единствено задължение за изпълнение с течение на времето за срока на договора за съпорт. Това е приложимо само за определени безсрочни лицензи за софтуер за сигурност, предлаган от Групата. Преди приемането на новия стандарт за приходи, Групата признаваше приходи за тези лицензи за софтуер в определен момент във времето, в началото на споразумението.

Приходи от споразумения за хостинг на софтуер или „софтуер-като-услуга" се признава или на линейна база, или на база потребление, както е описано в секция „Услуги" по-горе. При споразуменията за хостинг на софтуер, дадените права на клиента се преглеждат с цел да се определи дали споразумението съдържа лиценз. При споразумения, включващи лиценз за софтуер, приходите, свързани със споразумението, се признават в съответствие с политиката за признаване на приходи от софтуерни лицензи, вместо с течение на времето, като услуга.

Приходи от срочни лицензи за софтуер се признават в определен момент от времето, за определения срок на договора (обикновено един месец поради право на прекратяване на клиента). Въпреки това, ако дължимата сумата на възнаграждението за ползването на лиценза зависи от потреблението на клиента, приходът се признава в момента на потреблението.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
а) Признаване на приходи (продължение)
(i) Признаване на приходи след въвеждането на МСФО 15, в сила от 1 януари 2018 г. (продължение)

Разходи за софтуер

Определени допустими и неповтарящи се разходи, понесени в началните фази на договорите тип „софтуер-като-услуга", се отсрочват и амортизират за периода на очакваните ползи от тях, което включва и очакваните подновявания и продължения на договора, в съответствие с политиките описани в секция „Разходи за услуги". Повтарящи се оперативни разходи по тези договори за услуги се признават когато възникнат.

Допълнителни разходи за постигане на договор

Допълнителни разходи за постигане на договор (например комисиони) се капитализират и амортизират на линейна база за очаквания период на връзка с клиента, ако Групата очаква тези разходи да се възстановят. Преди Групата признаваше тези разходи при тяхното възникване. Очаквания период на взаимоотношение с клиент се определя на база на средния период за взаимоотношения с клиенти, включително продължения, за всеки тип оферти, варира между три и шест години. Групата е определила кои определени програми за комисиони изпълняват критериите за капитализиране. Други програми за комисиони не подлежат на капитализиране, тъй като разхода за комисиони се плаща и признава заедно с прихода, за който се отнася. В допълнение, като практическа целесъобразна мярка, Групата признава разходи за постигане на договор, ако периода за амортизацията им би бил по-малко от една година. Тези разходи се класифицират като разходи за продажба, административни и други разходи.

Активи по договори, търговски и други вземания

Групата класифицира правото на възнаграждение в замяна на продукти и услуги, прехвърлени на клиент или като вземане, или като актив по договор. Вземанията са право на възнаграждение, което е безусловно, за разлика от активите по договор, които са право на възнаграждение, което зависи от фактори, различни от времето. В голямата си част, активите по договори представляват нефактурирани суми по договори за дизайн и изработка, при които се прилага метода на натрупаните разходи за признаване на приходи, като признатият приход надхвърля фактурираните суми и правото на възнаграждение е предмет на завършване на етап или приемане от клиента. Активите по договори обикновено се класифицират като текущи и се признават нетно от отсрочени приходи на ниво договор.

В допълнение, съобразно изискванията на модифицирания ретроспективен метод за преминаване, Групата ще покаже позициите от отчета за финансовото състояние, които са повлияни от МСФО 15, като и тяхното преизчисление по предходния стандарт, с цел сравнение в първата година на приемане на новия стандарт.

Приходи от други източници – Финансиране

Приходите от финансиране, които се дължат директно на договори за финансиране, се признават на база начисление, като се ползва метода на ефективния лихвен процент.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
а) Признаване на приходи (продължение)
(ii) Признаване на приходи през 2017 г. според МСС 18 и сравнителни данни (продължение)
Услуги (продължение)

Приход от договори за дизайн и изработка, с фиксирана цена, се признава, когато резултатът от сделката може да се оцени надеждно, като приходите и разходите се признават обикновено по метода на процент на завършеност. По метода на процент на завършеност, приход се признава на база на натрупаните разходи към момента, като процент от общите очаквани разходи за изпълнение на договора. Ако се появят обстоятелства, които водят до изменение на първоначалните оценки за приходите, разходите, или напредъка към завършване, оценките се преразглеждат.

При определени договори за услуги, Групата фактурира клиент, преди да изпълни услугите (отсрочен приход). Отсроченият приход се признава за оставащия полезен живот на договора. При други договори за услуги, Групата извършва услуги, преди да фактурира клиента (нефактурирани суми на клиенти). Фактурирането обикновено се прави в месеца, след който Групата предоставя услугите или в съответствие с конкретните предвиждания в договора.

Споразумения с множество елементи

Групата сключва споразумения с множество елементи за доставка, както свързани, така и несвързани със софтуер, които могат да бъдат комбинация от услуги, доставка на софтуер и/или финансиране. Споразумения с множество елементи се отчитат отделно за всеки елемент, ако са спазени следните критерии:

- Споразумения свързани със софтуер – функционирането на елементите, които вече са доставени, не зависи от тез,и които още не са; справедливата стойност на недоставените елементи може да се определи; признаването на приход по определен елемент приключва с неговата доставка.

- Споразумения свързани с продукти, които не са софтуер – доставените артикули носят полза на клиента самостоятелно; недоставените артикули имат справедлива стойност, която може да се определи обективно и надеждно; ако споразумението включва общо право за връщане на доставените артикули, доставката на оставащите артикули се смята за вероятна и под контрола на Групата.

Ако тези критерии не са удовлетворени, признаването на прихода се отлага до по-ранния момент от удовлетворяването на тези критерии, или докато последният елемент е доставен. Ако има обективна и надеждна справедлива стойност на всеки от елементите в споразумението, възнаграждението се отнася към отделните елементи на база справедлива стойност. Може обаче да има случаи, в които да може обективно и надеждно да се определи справедлива стойност на недоставените артикули, но да не може за тези, които вече са доставени. В такъв случай, остатъчният метод се използва, за да се разпредели възнаграждението по споразумението. Според този метод, сумата от възнаграждението, която се разпределя на доставените артикули, е равна на цялото възнаграждение по споразумението,минус общата справедлива стойност на недоставените все още артикули. Политиките за признаване на приходи по-горе се прилагат за всеки отделен елемент на споразумението, както е приложимо.

б) Приходи от дивиденти

Приходите от дивиденти от инвестиции се признават, когато са установени правата на акционерите за получаване на плащане.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
д) Разходи за услуги (продължение)

Този преглед се извършва чрез сравняване на оценените минимални оставащи недисконтирани парични потоци по даден договор, с неамортизираните разходи по договора.

В ситуации, в които договорът за аутсорсинг е прекратен, условията на договора могат да изискват от клиента да обезпечи компанията за възстановяване на неплатени сметки за получаване, неамортизирани отсрочени разходи, направени за закупуване на специфични активи, използвани при предоставянето на услуги, и за плащане на допълнителни разходи, направени от Групата за преход на услугите.

е) Разходи по продажби, общи и административни разходи

Разходите по продажба, общите и административните разходи се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им и включват разходи за продажба, заплати, канцеларски материали, данъци без доходните, застраховки и наем на офиси. В допълнение, разходите по продажбите, общите и административните разходи включват други оперативни позиции като отписани несъбираеми вземания, начисления за работна сила за договорно задължени плащания към служителите, чиито договори са прекратени, и разходи за възстановяване на околната среда.

ж) Финансови разходи

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми.

з) Сделки в чуждестранна валута

Функционална валута и валута на представяне

Елементите, включени във финансовите отчети на Групата, се оценяват като се използва валутата на основната икономическа среда, в която предприятието оперира („функционалната валута“). Настоящият финансов отчет е представен в български лева, което е функционалната валута и валутата на представяне на Групата.

Транзакции и салда

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват във функционалната валута по обменните курсове към датата на сделката. Курсовите разлики, произтичащи от уреждането на такива сделки и от преизчисляването на монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути към края на годината, се признават в печалбата или загубата. Те се отнасят в собствения капитал, ако се отнасят до хеджиране на парични потоци и квалифицирани нетни инвестиционни хеджирания, или се отнасят към част от нетната инвестиция в чуждестранна дейност.

Курсовите разлики, свързани с получените заеми, се представят в отчета за печалбата или загубата в рамките на финансовите разходи. Всички други валутни печалби и загуби се представят в отчета за приходи и разходи на нетна база в рамките на други приходи или други разходи.

Непаричните позиции, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват по обменните курсове към датата на определяне на справедливата стойност.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
и) Доходи на персонала (продължение)

(iv) Краткосрочни доходи на наети лица

Задълженията за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Задължение се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена като краткосрочен бонус в пари, или при планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно.

Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, които се очаква да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(v) Сделки с плащания на базата на акции

Групата Ай Би Ем предоставя на служителите си възнаграждения под формата на опции на база акции на корпорацията Ай Би Ем. Правата за тези опции се предоставят от Ай Би Ем Корпорейшън, компанията-майка.

Справедливата стойност на получените от служителите услуги се признава като разход за периода срещу резерв за възнаграждения на база акции. Стойността на възнаграждението, която следва да се начисли за периода на валидността на опцията, се определя на базата на справедливата стойност на предоставените опции за акции, като се изключи ефекта на непазарните фактори. Последните се вземат под внимание при оценката на предполагаемия брой на опциите, които се очаква да бъдат упражнени. Към всяка балансова дата, Групата преразглежда оценките на броя на опциите, които се очаква да бъдат упражнени, като ефектът на печалба/загуба, ако има такъв, се отразява в текущия финансов резултат за периода и съответно, в резерва за възнаграждения на база акции.

Справедливата стойност на възнагражденията на база акции се оценява по ценовия модел Блек-Шолс. Очакваният период на упражняване, заложен в модела, се коригира, на база на оценките на мениджмънта за ефектите, произтичащи от непрехвърляемост на опциите, ограничения при упражняването им и др.

Според условията на споразумението с „Ай Би Ем Корпорейшън", „Ай Би Ем България" ЕООД компенсира „Ай Би Ем Корпорейшън" за разликите между пазарната стойност на акциите, получени в резултат от упражняването на опциите на датата на упражняване, и приходите от упражняването им. Вътрешнофирменото задължение е деноминирано в щатски долари, и се определя като разлика между пазарната стойност на акциите, в щатски долари, и цената им на упражняване. Курсовите разлики, възникващи от преоценка на стойностите, към датата на всеки баланс и към датата на закриване на задължението, се признават в печалбата/загубата за периода. Вътрешнофирмените задължения се отчитат в резерва за възнаграждения на база акции. В случай на излишък, той се отчита като разпределение на резерви в полза на „Ай Би Ем Корпорейшън".

Групата не прилага МСФО 2 „Плащане на базата на акции" по отношение на предоставените опции на или преди 07 ноември 2002 г. и тези, издадени след 07 ноември 2002 г. Опции върху акции се предоставят на служители и директори по цена на упражняване, равна или по-висока от пазарната стойност на акциите на датата на предоставяне.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)

л) Машини, съоръжения и оборудване

Машините, съоръженията и оборудването се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Амортизируемата сума на актив се определя след приспадане на остатъчната му стойност. Остатъчната стойност на актива е приблизително изчислената сума, която Групата ще получи от продажбата на актива, след приспадане на очакваните разходи за освобождаване. Амортизацията се начислява, така че стойността на активите да бъде отписана за срока на полезния им живот, като се използва линеен метод.

Очакваните срокове на полезен живот на активите на Групата са както следва:

Машини и съоръжения	1.5 - 10 години
Оборудване	5 - 16 години
Наети активи	1.5 - 5 години
Подобрения по наети имоти	срока на договор

Печалбата или загубата, възникнали при освобождаването или оттеглянето на даден имот, машина и съоръжение, се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива, и се признава в печалбата или загубата за периода.

Ако имотите, машините и съоръженията включват компоненти с различен полезен живот, те се отчитат отделно.

Ръководството на Групата е възприело политика на капитализиране на активите в случай, че тяхната цена е еквивалентна или надвишава нивото на същественост от 700 лева.

м) Нематериални активи

а) Признаване и оценка

Другите нематериални активи, придобити от Групата, имащи ограничен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

б) Последващи разходи

Разходите, свързани с поддръжката на нематериални активи, се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават в печалби и загуби в момента на тяхното възникване.

в) Амортизация

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод, въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, различни от репутация, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от тези активи. Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

Софтуер	3.3 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
п) Провизии (продължение)

Провизии за свободни площи и разходи за преструктуриране

Провизии за свободни площи и разходи за преструктуриране се признават, когато Групата има подробен официален план за преструктуриране, който е бил съобщен на заинтересованите страни.

р) Връзки и сделки със свързани лица

Връзката между свързани лица съществува, когато едната страна има възможност да контролира, пряко или непряко, чрез един или повече посредници, другата страна или упражнява значително влияние върху другата страна при вземането на финансови и оперативни решения. Такава връзка съществува и / или между отчитащото се предприятие и / или между субекти, които са под контрола на отчитащото се предприятие и неговия ключов управленски персонал, директори или негови акционери. При разглеждане на всяко възможно взаимоотношение между свързани лица, вниманието е насочено към същността на взаимоотношенията, а не само към правната форма. Сделките между свързани лица са оповестени в бележка 22.

с) Финансови инструменти

(i) Финансови инструменти през 2018 г. съгласно МСФО 9, в сила от 1 януари 2018 г.

Групата прилага новите изисквания по МСФО 9 за годината, приключваща на 31 декември 2018 г. Сравнителният период за 2017 г. не е преизчислен и са приложени изискванията по МСС 39.

Следователно, ревизираните изисквания на МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“са приложени само към текущия период. Оповестяването на сравнителния период повтаря оповестяванията, направени през предходната година.

Финансовите активи и пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, плюс или минус, директно свързани разходи по сделката в отчета за финансовото състояние на Групата, когато Групата стане страна по договорните разпоредби на инструмента. Впоследствие, такива активи и пасиви се оценяват по амортизирана стойност или справедлива стойност, в зависимост от оценъчната класификация. Финансовите активи, държани по справедлива стойност в печалбата или загубата, първоначално се признават по справедлива стойност, а разходите по сделката се признават като разход. Търговските вземания се оценяват по цена на сделката.

При определяне на справедливата стойност на финансовите си инструменти, Групата използва различни методи и предположения, които се основават на пазарните условия и рискове, съществуващи към всяка отчетна дата. За по-голямата част от финансовите инструменти, стандартните пазарни практики и техники, като анализ на дисконтираните парични потоци, оценената продажна цена, намалена с прогнозните разходи за приключване и продажба, се използват за определяне на справедливата стойност. Всички методи за оценка на справедливата стойност водят до общо приближаване на стойността, като тази стойност може никога да не бъде реализирана.

Категории финансови инструменти

Групата има финансови активи и пасиви, категоризирани като финансови активи, отчитани по амортизирана стойност.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3 Значими счетоводни политики (продължение)
с) Финансови инструменти (продължение)
(i) Финансови инструменти през 2018 г. съгласно МСФО 9, в сила от 1 януари 2018 г. (продължение)

Дългови или капиталови инструменти

Финансовите инструменти, които могат да бъдат класифицирани или като дългови, или като капиталови инструменти, се преглеждат за класифициране или като пасиви, или като собствен капитал в съответствие със същността на договорното споразумение. Инструментът е инструмент на собствения капитал, ако (i) инструментът не включва договорно задължение за предаване на парични средства или друг финансов актив на друго предприятие; или да обменят финансови активи, или финансови пасиви с друго предприятие, при условия, които са потенциално неблагоприятни за емисията и (ii) инструментът ще бъде, или може да бъде, уреден в собствените инструменти на емитента, това е недериватив, който не включва договорно задължение за емитента да достави променлив брой свои собствени капиталови инструменти или дериватив, който ще бъде уреден само от емитента, който заменя фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за определен брой свои собствени капиталови инструменти.

Лихви и дивиденти

Лихвите и дивидентите се класифицират като разходи или като разпределение на печалба, в съответствие с класификацията на отчета за финансовото състояние на свързаните дългови или капиталови инструменти, или съставни части на сложни инструменти.

(ii) Финансови инструменти - за сравнителни данни за 2017 г. съгласно МСС 39

Категории финансови инструменти

Групата има следните категории финансови активи и пасиви: заеми и вземания, финансови пасиви по амортизирана стойност, деривативни финансови активи и пасиви, отчетени по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите активи и пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, увеличена с разходите, пряко свързани с транзакцията, в отчета на финансовото състояние на Групата, когато Групата стане страна по договорните определения на инструмента. При определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти, Групата използва различни методи и предположения, базирани на текущите пазарни условия и рискове, налични на всеки отчетен период.

За оценката на повечето от финансови инструменти се ползват стандартни пазарни техники, като анализ на дисконтираните парични потоци, цена на заместване, цена на приключване. Всички методи за оценка на справедлива стойност са общо приближение към справедливата стойност, и тази стойност може и да не се реализира.

Заеми и вземания

Заеми и вземания се оценяват при първоначално признаване по справедлива стойност, и се оценяват с последствие по амортизирана стойност чрез метода на ефективния лихвен процент. Заемите и вземанията са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар. Те се включват с текущи активи, с изключение на тези с матуритет по-голям от 12 месеца след отчетната дата, които се класифицират като нетекущи.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
c) Финансови инструменти (продължение)
1.3. Значими счетоводни политики (продължение)
(ii) Финансови инструменти - сравнителни данни за 2017 г. съгласно МСС 39 (продължение)

Финансови пасиви по амортизирана стойност

Финансовите пасиви се признават, когато Групата има задължение да направи бъдещи плащания във връзка с покупка на стоки и услуги, или за придобиването на финансови или други нетекущи активи.

Сумите обикновено не са обезпечени и се уреждат на база стандартни търговски условия.

Финансовите пасиви, отчитани по амортизирана стойност, включват търговски и други задължения, получени заеми и кредити (приложения 16).

Търговските и други задължение, заемите и кредитите са оценяват първоначално по справедлива стойност, нетно от транзакционните разходи, като в последствие се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент.

Метода на ефективния лихвен процент е метод за изчисление на амортизираната стойност на финансово задължение и отнасяне на разхода за лихва, свързан с него, в съответните отчетни периоди. Ефективни лихвен процент е този процент, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания през очаквания живот на финансовото задължение, или, ако е приложимо, по-кратък период, до нетната отчетна стойност при първоначалното признаване.

Отписване на финансови задължения

Групата отписва финансовите задължения, когато и само когато, задълженията на Дружеството за отпаднат, бъдат отменени или изтекат.

Дългови и капиталови инструменти

Дългови и капиталови инструменти се класифицират като дълг или капитал, в зависимост от съществото на договорното отношение, което ги поражда. Определен инструмент е капиталов, ако той не съдържа договорно задължение да се предадат пари или други финансови активи за трето лице, както и да се разменят финансови активи или финансови пасиви при условия, които са потенциално неблагоприятни, и инструмента ще бъде, или може да бъде уреден с капиталови инструменти на издателя. Капиталовите инструменти не съдържат договорно задължение за издателя да достави променлив брой собствени капиталови инструменти, като и не са деривати, които могат да се уредят чрез размяна на фиксирана сума пари или други финансов актив, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти от страна на издателя.

Лихви и дивиденти

Лихви и дивиденти се класифицират като разход или разпределение на печалба, в съответствие с класификацията на пораждащите ги дългови или капиталови инструменти, или компоненти на съставни инструменти.

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3. Значими счетоводни политики (продължение)
т) Обезценка на финансови активи през 2018 г. по МСФО 9 (продължение)
Финансови вземания (продължение)

При калкулирането на обезценката на заем, Групата взема предвид възможността да намали потенциалната загуба чрез изземване на предоставеното оборудване и взема предвид настоящата справедлива стойност на наличното обезпечение. Стойността на оборудването е нетната реализуема стойност. Обезценката на вземания и заеми с погасителен план включва оценка на целия баланс на вземането, включително непадежирали вноски.

Резерва за обезценка на заеми се определя на индивидуална или на колективна база. За вземания, които се оценяват на индивидуална база, Групата определя очаквания паричен поток за вземането, и калкулира оценка на потенциалната загуба и вероятност от загуба. За клиенти, при които е вероятно да настъпи загуба, Групата начислява специфичен резерв на основание настоящата налична информация за клиента, като финансови отчети, новини, публикувани кредитни рейтинги, настоящото икономическо положение, нетно обезпечение, както и история. Групата счита всяко вземане с индивидуално начислен резерв за обезценено. В допълнение, Групата прави колективни обезценки, които се определят чрез прилагане на определен процент върху различни портфолиа, след като се изключат индивидуално обезценените позиции. Този процент се базира на кредитни рейтинги , вероятност от неизпълнение, срок, характеристики на портфейла, история за загуби и настоящото икономическо положение.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности, депозити на виждане и други краткосрочни високоликвидни инвестиции с матуритет от три месеца или по-малко от датата на придобиване, които се лесно конвертируеми в известена сума, и които са свързани с незначителен риск от промяна в справедливата им стойност. Пари и парични еквиваленти се отчитат по справедлива стойност, нетно от неплатени овърдрафт сметки. Паричните еквиваленти исторически нямат загуби и за тях не се заделя резерв за обезценка.

Оценка на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Групата използва доказуема и насочена към бъдещето информация за оценяване на ОКЗ, която е резултат на ползването на собствен модел за прогнозиране. Най- съществените, насочени към бъдещето предположения, които оказват влияние на нивото ОКЗ, както и техните тежести, са както следва:

Променлива	Сценарий	Тегло/вероятност	Влияние на ОКЗ
Растеж на БВП	Без промяна	1%	0%
	Увеличение с 1%	1%	-10%
	Намаление с 1%	23%	10%
Среден период за събиране на вземания	Без промяна	50%	0%
	Значително увеличение	7%	30%
	Значително намаление	18%	-10%

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3. Значими счетоводни политики (продължение)

у) Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Задължително преотстъпените привилегировани акции се класифицират като пасиви. Акционерният капитал се оценява по номинална стойност. Постъпленията над номиналната стойност на емитираните акции или допълнителна капиталова вноска, без съответно емитиране на акции, се кредитират като премия за емисии. Допълнителните разходи, пряко свързани с емитирането на нови акции, се отразяват в собствения капитал като приспадане от постъпленията, нетно от данъка.

Когато Групата изкупи собствен капитал (собствени акции), платеното възнаграждение, включително всички преки разходи (без данъци върху печалбата), се приспада от собствения капитал, докато акциите не бъдат отменени, преиздадени или продадени. Когато такива акции са впоследствие продадени, или преиздадени, всяко получено възнаграждение, нетно от всички преки разходи, свързани с прехвърлянето, и свързаните с него ефекти върху данъка върху дохода, се включва в собствения капитал.

ф) Рекласификация - приходи от преотдаване и разходи за наем

„Ай Би Ем България ЕООД" наема офис пространство от трета страна и впоследствие преотдава под наем част от офис пространството на Ай Би Ем ГДС. В същото време, Ай Би Ем ГДС наема офис пространство от трета страна и впоследствие преотдава под наем част от офис пространството на „Ай Би Ем България ЕООД". В консолидираните финансови отчети тези транзакции са елиминирани, тъй като са между дружеството-майка и дъщерното дружество.

х) Рекласификация – други

Групата е направила промени в представянето на определени категории приходи и разходи в отчета си за 2018 г., с цел да предостави повече детайли на ползвателите на финансовия отчет. Следните промени бяха направени в индивидуален отчет за всеобхватния доход:

- Валутни разлики са представени отделно в „Нетни печалби / (загуби) от промяна във валутните курсове" (за 2017 г., 1,557 хил. лв. във „Финансови разходи").

- „Нетни печалби / (загуби) от обезценка на финансови активи" се представя отделно през 2018 г. (за 2017 г., 258 хил. лв. в Разходи по продажби, административни и други разходи, както и приложение 4 – „Разходи по елементи").

Следните промени бяха направени в приложение 4 само като промяна във формата на приложението, с цел да предоставят на ползвателите на финансовия отчет повече информация:

- „Себестойност на продадени стоки" са представени като отделна категория (през 2017 г. бяха част от „Други разходи" , 1,800 хил. лв.).

- Заплатите на наетите лица по проекти са представени в „Разходи за персонал" (през 2017 г. са 285 хил. лв. и са включени в „Разходи за пътуване или образование").

- Банковите такси са включени в „Други разходи" (през 2017 г. са 67 хил. лв., представени в отделна категория).

- Разходи за поддръжка на наето офис пространство са включени в „Други разходи" (през 2017 г. са 104 хиляди, представени в „Разходи за наем").

- Приходите от финансиране са представени отделно в приложение 3 „Приходи" (през 2017 г. са 189 хил. лв. и са включени в „Приходи от продажба на услуги").

Тези промени са представени ретроспективно в оповестяванията за приходи (Приложение 3) и разходи по елементи и себестойност на продажбите (Приложение 4).

1. Заявление за съответствие, база за изготвяне и значими счетоводни политики (продължение)
1.3. Значими счетоводни политики (продължение)
х) Рекласификация – други (продължение)

Групата е представила в отчета за паричните потоци отделно промените в оборотния капитал за авансови плащания и отсрочени приходи за ясна представа след въвеждането на нов МСФО 9.

	Консолидирани финансови отчети	Рекласифика-ция	Консолидирани финансови отчети
	към 31 декември 2017 г.	2017 г.	към 31 декември 2017 г.
В хиляди лева	преди промените	Промени	след промените
Отчет за паричните потоци			
Промени в оборотния капитал:			
Промяна в търговските и други вземания	4,740	(787)	3,953
Промяна в авансовите плащания	-	787	787
Промяна в отсрочените приходи	-	473	473
Изменение на търговски и други задължения	(3,147)	(473)	(3,620)

2. Значими счетоводни оценки, допускания и преценки

Прилагането на счетоводни стандарти и политики изисква от Групата да прави оценки и допускания за бъдещи събития, които пряко засягат отчетеното финансово състояние и оперативните резултати. Разгледаните счетоводни оценки и допускания са тези, които Групата счита за най-критични за финансовите си отчети. Счетоводна оценка се счита за критична, ако и двете: а) естеството на оценките или предположенията са съществени поради нивото на субективност, и б) въздействието в рамките на разумен диапазон от резултати от оценките и допусканията е съществено за Финансовото състояние на Групата или резултатите от дейността.

Признаване на приходи

Прилагането на различните счетоводни принципи в МСФО, свързани с оценката и признаването на приходите, изисква от Групата да прави преценки и оценки. По-конкретно, сложните договорености с нестандартни условия, могат да изискват значително тълкуване на договора, за да се определи подходящото счетоводство, включително дали обещаните стоки и услуги, посочени в споразумение, са отделни задължения за изпълнение. Други съществени преценки включват определянето дали Групата или препродавачът действа като принципал в една сделка и дали отделните договори трябва да бъдат комбинирани и считани за част от едно споразумение.

Признаването на приходите също се влияе от способността на Групата да определи кога е вероятно даден договор да бъде събран и да оцени променливата вноска, включително, например, предоговаряния, отстъпки за обем, санкции на ниво услуги и бонуси за ефективност. При вземането на тези решения, Групата отчита различни фактори, включително преглед на конкретни сделки, исторически опит и пазарни и икономически условия.

2.Значими счетоводни оценки, допускания и преценки (продължение)

Нетна реализуема стойност и потребителско търсене

Групата прави преглед на нетната реализуема стойност на материалните си запаси на тримесечна база, за да гарантира, че записаните материални запаси се отчитат по по-ниската измежду себестойността или нетната реализуема стойност, и че остарели материални запаси са отписани. Материалните запаси, с по-висок риск за обезценка или отписване, са тези в отрасли, които имат по-ниски относителни брутни маржове, и които са обект на по-голяма вероятност от промени в промишлените цикли. Предприятията за полупроводници и персонални компютри са две такива индустрии. Фактори, които биха могли да повлияят на прогнозираното търсене и продажните цени, са моментът и успехът на бъдещите технологични иновации, конкурентните действия, цените на доставчиците и икономическите тенденции.

Финансови инструменти

Групата прие МСФО 9, Финансови Инструменти, от 1 януари 2018 г. Групата е решила да не преизчислява сравнителните данни и да признае корекции с отчетната стойност на финансовите активи и пасиви в началното салдо на неразпределената печалба към датата на първоначално прилагане на стандарта, 1 януари 2018 г. В последствие, актуализираните изисквания на МСФО 7, Финансови инструменти: Оповестяване, са приложени само за текущия период. Оповестяванията в сравнителния период повтарят направените през сравнителния период.

Следната таблица показва отчетните стойности на всеки клас финансови активи, оценявани с съответствие с МСС 39 и новите стойности, определени с приемането на МСФО 9 на 1 януари 2018 г.:

	Категория на измерване		Балансова стойност по МСС 39 - 31 декември 2017 г.	Ефект от внедряването на МСФО 9		Балансова стойност по МСФО 9- 1 януари 2018 г.
Финансови активи	**МСС 39**	**МСФО 9**		**Задължителна класификация**	**Преизчисление на очакваната кредитна загуба**	
Парични средства и парични еквиваленти	Заеми и вземания	Амортизирана стойност	2,299	-	-	2,299
Търговски вземания	Заеми и вземания	Амортизирана стойност	12,500	-	-	12,500
Други вземания	Заеми и вземания	Амортизирана стойност	243	-	-	243
Общо финансови активи			15,042	-	-	15,042

а) Парични средства и парични еквиваленти

Всички класове Парични средства и парични еквиваленти бяха рекласифицирани от категория „Заеми и вземания“, според МСС 39, към категория „Амортизирана стойност“, според МСФО 9, при приемането на стандарта. Очакваната кредитна загуба на паричните средства и паричните еквиваленти е незначителна.

б) Търговски вземания

На база на оценката на бизнес модела, направена от Групата, беше решено Търговските вземания да се класифицират като „Държани за събиране“.

Крайното салдо на обезценката за несъбираемост се измерваше в съответствие с модел на МСС 39 за понесената загуба, която беше преизчислена прилагайки модела на МСФО 9. Разликата между обезценката, отчетена към 31 декември 2017 г., и преизчислената обезценка към 1 януари 2018 г. не е съществена.

2. Значими счетоводни оценки, допускания и преценки (продължение)
Основни положения за управление на риска (продължение)

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че Групата ще има трудности при изпълнение на задълженията, свързани с финансовите пасиви, които се уреждат в пари или чрез друг финансов актив. Групата прилага подход, осигуряващ необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на Групата.

Групата прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходите и на текущите си задължения, за период от 90 дни, включително обслужването на финансовите задължения. Това планиране изключва потенциалния ефект на екстремни обстоятелства, които не могат да бъдат предвидени. Групата е сключила и договори за овърдрафт с Райфайзен Банк България.

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът доходът на Групата или стойността на нейните инвестиции, да бъдат засегнати при промяна на пазарните цени, курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници, като същевременно се оптимизира възвръщаемостта. Експозицията към пазарен риск е ограничена поради концентрацията на операциите, дадени и използвани от Групата.

Оперативен риск

Оперативен риск е рискът от преки или косвени загуби, произтичащи от широк кръг причини, свързани с процесите, персонала, технологиите и инфраструктурата на Групата, както и от външни фактори, различни от кредитни, пазарни и ликвидни рискове, като например тези, произтичащи от правни и регулаторни изисквания и общоприети стандарти на корпоративно поведение. Оперативни рискове възникват от всички операции на Групата.

Целта на Групата е да се управлява оперативният риск, така че да се балансира между избягването на финансови загуби и увреждане на репутацията на Групата и цялостната ефективност на разходите, както и да се избягват контролните процедури, които ограничават инициативата и творчеството.

Основната отговорност за разработване и прилагане на контроли за оперативния риск се възлага на Ръководство. Тази отговорност се подпомага от развитието на общи стандарти за Групата за управление на оперативния риск в следните области:

- изисквания за подходящо разпределение на задълженията, включително и независимо одобряване на сделки;
- изисквания за равняване и мониторинг на сделките;
- съответствие с регулаторните и други правни изисквания;
- документиране и контролни процедури;
- изисквания за периодична оценка на оперативните рискове и адекватността на контролите и процедурите за справяне с идентифицираните рискове;
- изисквания за докладване на оперативни загуби и предложените коригиращи действия;
- развитие на аварийни планове;
- обучение и професионално развитие;
- етични и бизнес стандарти;
- намаляване на риска, включително застраховка, когато това е ефективно

4. Разходи по елементи и себестойност на продажбите

Извършените разходи през 2018 г. са разделени както следва:

В хиляди лева	2018 г.	2017 г. След рекласификация
Себестойност на продадени услуги, стоки и разходи за лихви свързани с продажби с финансови компонент		
Себестойност на продадени услуги	118,049	119,885
Себестойност на продадени стоки	2,303	1,800
Разходи за лихви свързани с продажби с финансов компонент	3	15
	120,355	**121,700**

В хиляди лева	2018 г.	2017 г. След рекласификация
Група разход		
Административни разходи	1,495	1,718
Разходи за външни и вътрешни събития, маркетинг и реклама	346	385
Външни услуги	7,427	9,772
Включително такса за одит	*28*	*54*
Себестойност на продадени стоки	2,303	1,800
Разходи за персонала (прил. 4.1)	88,482	86,536
Разходи за амортизация (прил. 4.2)	3,558	3,660
Разходи за офис материали, резервни части и консумативи	480	431
Разходи за наеми	7,390	6,592
Разходи за пътуване и образование	2,490	1,576
Нетни печалби / загуби от обезценка на финансови активи и договорни активи	320	(258)
Печалба / загуба при продажба на имоти, машини и съоръжения	596	-
Печалби / загуби от валутни операции	(457)	1,557
Други разходи	9,220	10,301
Общо разходи	**123,650**	**124,070**

4.1 Разходи за персонала

В хиляди лева	2018 г.	2017 г.
Възнаграждения по трудови и граждански договори	72,809	73,559
Социални и здравни осигуровки	15,673	12,977
Общо разходи за персонала	**88,482**	**86,536**

4.2 Разходи за амортизация

В хиляди лева	2018 г.	2017 г.
Разходи за амортизация на материални активи	3,558	3,660
Общо	**3,558**	**3,660**

7. Отсрочени данъчни активи и пасиви

В хиляди лева	Към 01.01.2017 г.	Нетна промяна 2017 г.	Към 31.12.2017 г.	Нетна промяна 2018 г.	Към 31.12.2018 г.
Ускорена амортизация	**(153)**	(95)	**(248)**	70	**(178)**
Задължения за компенсируеми отпуски	**99**	28	**127**	29	**156**
Обезценка на вземания	**128**	(27)	**101**	27	**128**
Провизии за пенсиониране	**27**	8	**35**	(4)	**31**
Бонуси	**65**	37	**102**	(24)	**78**
Данъчна загуба	**33**	24	**57**	(14)	**43**
Други	-	-	-	59	59
Общо	199	(25)	**174**	**143**	**317**

През финансовата година дъщерното дружество е признало данъчни загуби. Разликите между данъчната основа на активите и пасивите, и пренесените данъчни загуби и кредити се признават като отсрочени данъчни активи в размер на 43 хил. лв.

Отсрочен данъчен актив се признава за неизползваната данъчна загуба, понеже Ръководството смята, че ще има достатъчна бъдеща облагаема печалба, срещу която данъчната загуба ще може да бъде приспадната.

Движението по сметката за отсрочени данъци е както следва:	**2018 г.**	**2017 г.**
В началото на годината	174	199
(Разход)/приход в нетния резултат за годината	143	(25)
В края на годината	**317**	**174**

Приложимата данъчна ставка е 10%, определена със Закона за корпоративното подоходно облагане.

Увеличението от 143 хил. лева през 2018 г. (2017 г. намаление: 25 хил. лева), в отсрочените нетни активи, е признато в печалбата и загубата в отчета за всеобхватния доход.

10. Търговски и други вземания

В хиляди лева	2018 г.	2017 г.
Текущи вземания		
Вземания от клиенти по амортизиран стойнос	1,821	713
Вземания от свързани лица	12,817	11,787
Други вземания	47	243
	14,685	**12,743**
Намалено с:		
Обезценка: Търговски вземания	(39)	-
	14,646	**12,743**

Средният кредитен период за продажби на услуги е от 0 до 30 дни (2017 г.: 0 до 30 дни). Не се начислява лихва върху търговските вземания за първите 30 дни от датата на фактурата. След това, лихвата се начислява по пазарни проценти по остатъка.

Поради краткосрочния характер на вземанията, балансовите стойности се доближават до справедливите стойности. При определяне на възстановимостта на търговските и други вземания, Групата отчита всяка промяна в кредитното качество на търговското вземане от датата на първоначално отпускане на кредита, до отчетната дата. Концентрацията на кредитния риск е ограничена, тъй като клиентската база е голяма и разнообразна. Съответно, Ръководството смята, че не е необходимо допълнително кредитно обезпечение, което да надвишава провизията за обезценка на търговски вземания.

11. Финансови вземания

В хиляди лева	2018 г.	2017 г.
Текущи		
Заеми на клиенти	1,936	3,016
	1,936	**3,016**
Намалено с:		
Обезценка	(1,283)	(1,018)
	653	**1,998**
Нетекущи		
Заеми на клиенти	562	603
Намалено с:		
Обезценка	(6)	-
	556	**603**
Анализирани като:		
Текущи	**653**	**1,998**
Нетекущи	**556**	**603**
Общо:	**1,209**	**2,601**

Сроковете на договорите за клиентски кредит варират от ноември 2014 г. до декември 2021 г. (2017 г.: ноември 2014 г. - юли 2020 г.).

13. Депозити със свързани предприятия

Финансовите активи, в свързани предприятия се състоят от краткосрочен депозит, предоставен от Групата на Ай Би Ем Трежъри център в Дъблин, Ирландия при лихвен процент, базиран на LIBOR минус 1.44%. Според сключения между страните договор, в зависимост от ликвидните си нужди, Групата може да използва необезпечен кредит, или да предоставя депозит в Ай Би Ем Трежъри център в Дъблин, като сумите се определят на месечна база.

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Към 1 януари	**1,593**	**4,845**
Движение през годината	**(1,526)**	**(3,252)**
• отпуснати средства	104,079	108,969
• преоценка	613	(653)
• върнати суми	(106,382)	(111,644)
• получени лихви	164	76
Към 31 декември	**67**	**1,593**

Краткосрочните депозити се държат в банка и са на виждане. Депозитите носят лихва с размер на 1.91% годишно.

14. Пари и парични еквиваленти

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Парични средства в банки по сметки в щатски долари	511	562
Парични средства в банки по сметки в български лева	953	1,737
Общо:	**1,464**	**2,299**

15. Провизии за задължения при пенсиониране

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране	304	346
Общо задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране	**304**	**346**

Задължения за планове с дефинирани доходи при пенсиониране

Движения в настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	**346**	**268**
Разходи за/ (Приходи) от текущ стаж и лихви	(42)	78
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	**304**	**346**

18. Провизии (*продължение)*

Движение на провизиите за годината приключила на 31 декември 2018 г. година:

В хиляди лева	За преструктуриране	Задължение за възстановяване на активи	Общо
Баланс към 1 януари 2018 г.			
Допълнително начислени провизии	3,570	615	4,185
Използвани през годината	(2,865)	-	(2,865)
Освободени провизии	(705)	-	(705)
Баланс към 31 декември 2018 г.	-	615	615

19. Приходи за бъдещи периоди

Приходи за бъдещи периоди, в размер на 1,352 хил. лева (2017 г: 1,275 хил. лева), се състоят от съпорт услуги, които ще бъдат оказани през следващи периоди. Сумата от 1,035 хил. лева представлява текущ отсрочен приход, а сумата от 317 хил. лева – нетекущ отсрочен приход за над една година.

20. Капитал и резерви

Регистриран капитал

Към 31 декември 2018 г. регистрираният капитал включва 1,750 броя дялове. Всички дялове са с номинал от 100 лева. От 28 ноември 2014 г., 100% от дяловете на Групата се притежават от "Ай Би Ем Швейцария".

Печалби и загуби

Редът за разпределение на печалбите и загубите е предвиден в Търговския закон и дружествения договор. През годината е разпределен дивидент в размер на 16,000,000 лв. (2017 г.: 11,000,000 лв.) или 9,142.86 лв. на дял (2016 г.: 6,285.71 лв.)

21. Финансови инструменти

Групата е изложена на редица финансови рискове в резултат на дейността си, които включват ефектите от промени в ликвидността и лихвения риск, кредитния риск, пазарните цени и валутния риск. Групата има силна програма за управление на риска, съобразена със световната програма на крайния собственик, Ай Би Ем Корпорейшън.

а) Управление на капиталовия риск

Групата управлява капитала си, за да гарантира, че Групата ще може да продължи да действа като действащо предприятие, като същевременно максимизира възвръщаемостта на заинтересованите страни чрез оптимизиране на дълга и собствения капитал. Капиталовата структура на Групата се състои от дълг към свързани лица, оповестени в приложение 22, и собствен капитал, отнасящ се до притежателите на капитала на компанията-майка, включващ издаден капитал и неразпределена печалба, както е оповестено в отчета за промените в собствения капитал. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да коригира размера на изплатените дивиденти на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали дълга.

Групата е спазила всички външно наложени капиталови изисквания през 2018 г. и 2017 г.

21. Финансови инструменти (*продължение)*

б) Управление на финансовия риск (продължение)

Цели на управление на финансовия риск

Корпоративната финансова функция на Ай Би Ем осигурява услуги за финансиране и управление на риска на групата на Ай Би Ем. Услугите по управление на риска се предоставят чрез мониторинг и управление на финансови рискове, свързани с дейността на Групата, чрез вътрешни отчети за риска, отнасящи се до пазарния риск (включително валутен риск и лихвен риск), кредитен риск, ликвиден риск и лихвен риск за паричните потоци. Това включва извършване на анализ на чувствителността на пазарните рискове за определяне на ефекта от промяната на валутните курсове върху финансовите резултати и позиция на Групата.

Валутен риск

Групата извършва определени сделки, деноминирани в чуждестранна валута, поради което е изложена на риск от промени на валутните курсове.

Таблицата по-долу представя анализ на финансовите активи и пасиви в чуждестранна валута, изразени във функционална валута (10,680 хил. лв. през 2018 г.; 12,472 хил. лв. през 2017 г.).

	Прил.	2018 г.	2017 г.
В хиляди лева			
Депозит в трежъри център – Дъблин (USD)	13	67	1,593
Пари в банки (USD)		12,838	11,818
Търговски вземания (USD)		37	15
Търговски вземания (EUR)		(2,541)	(1,441)
Търговски задължения (USD)		(228)	(55)
Търговски задължения (EUR)		511	562
Търговски задължения (други)		(4)	(20)
Нетна експозиция		**10,680**	**12,472**

Анализът включва само парични активи и пасиви. Не се счита, че инвестициите в акции и непарични активи водят до съществен валутен риск.

Анализ на чувствителност

Валутният риск на Групата произтича от преоценката на транзакциите и салда в чуждестранна валута в предприятията от групата и трети лица и доставчици.

Към 31 декември 2018 г., ако обменните курсове между лева и чуждестранна валута към тази дата са били с 10% по-високи / по-ниски, като всички останали променливи са били постоянни, печалбата преди данъчно облагане за годината би била 44 000 лв. по-ниска / по-висока, произтичащи основно от валутния превод на задълженията на свързани лица към отчетната дата.

Въздействията върху Групата от други чуждестранни валути са незначителни.

Парични потоци и лихвен риск по справедлива стойност

Приходите и оперативните парични потоци на Групата са съществено независими от промените в пазарните лихвени проценти.

21. Финансови инструменти (продължение)

Ликвиден риск (продължение)

Ефект от промяна с 0.1% на лихвения процент по инструменти с плаваща лихва:

В хиляди лева	Ефект от промяна върху Приходи и разходи		Ефект от промяна върху Капитала	
	0.1% увеличение	0.1% намаление	0.1% increase	0.1% reduction
31 декември 2018 г.				
Инструменти с плаваща лихва	6	(6)	6	(6)
Чувствителност на паричния поток (нетно)	**6**	**(6)**	**6**	**(6)**
31 декември 2017 г.				
Инструменти с плаваща лихва	5	(5)	5	(5)
Чувствителност на паричния поток (нетно)	**5**	**(5)**	**5**	**(5)**

Справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета на Групата са равни на тяхната балансова стойност, дължаща се на краткия падеж към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г.

Кредитен риск

Таблицата по-долу обобщава кредитния рейтинг на обслужващите банки.

В хиляди лева	**Кредитен рейтинг**	**2018 г.**	**2017 г.**
Парични средства и парични еквиваленти в банки	BBB-/F3 (Fitch)	1,464	2,299
Общо:		**1,464**	**2,299**

22. Оповестяване на сделки със свързани лица

Групата има отношение на свързано лице с предприятия под общ контрол на групата Ай Би Ем.

Свързаните страни включват крайния собственик, предприятия под общ контрол („дружества от групата"), дъщерни дружества и ключов управленски персонал. Групата сключва сделки със свързани лица в хода на обичайната си дейност за покупка или продажба на услуги, предоставяни на и от свързани лица.

22. Оповестяване на сделки със свързани лица (продължение)

б) Салда със свързани лица (продължение)

(iii) Задължения, дължими на свързани лица

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Дъщерни дружества	1,014	1,074
Други свързани лица	13	87
	1,027	**1,161**

Неизплатените суми по тези салда са необезпечени, безлихвени и изплащани при поискване в брой.

в) Ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал се състои от директори на Групата. На директорите на Групата не се предоставя възнаграждение или такса за ролята им на директор. Възнаграждението на ключовия управленски персонал се осигурява във връзка с техните роли в управлението на делата на Групата и свързаното с него дъщерно дружество под общия контрол на Ай Би Ем Корпорейшън. Възнаграждението на ключовия управленски персонал се определя с оглед на представянето на отделните лица и пазарните тенденции.

Общото възнаграждение на членовете на ключовото ръководство, по отношение на услугите към Групата, е както следва:

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Възнаграждение на ключов управленски персонал	2,085	2,508
Общо възнаграждение	**2,085**	**2,508**

23. Договори за оперативни лизинги

Оперативен лизинг като наемател

Групата използва оперативен лизинг за офис пространство и принтери с продължителност от една до четири години. Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за всеобхватния доход.

Лизингите за офис и принтери като бъдещи плащания са:

В хиляди лева	**2018 г.**	**2017 г.**
Дължими до една година	4,050	3,894
Дължими до пет години	7,445	4,943
Общо	**11,495**	**8,837**